

Mi smo Titovi, Tito je naš

Milan
Bogdanović

V teh viharjih besedah, ki jih vzklikajo množice, je globoka modrost taka kot ljudska modrost, ki zori stoletja in ostane živa v pregovoru. Če je modrost spoznanje in znanje, pridobljeno z izkušnjo, filozofija, preizkušena v življenju, so te besede, izražene v preprosti obliki, v kateri je nekoč ljudstvo zarezovalo v kamen svoje modrosti, resnično najbolj tehten pregovor, največja resnica njegovega bistva.

Kaj so govorile že ob svojem nastanku, kakšen je odnos med trenutkom, ko so nastale in njihovim globokim pomenom? Težko je reči, kdaj so se prvič pojavile besede »Mi smo Titovi, Tito je naš«. Morda so nastale že v tistem trenutku, ko je Tito prišel iz ilegale pred množice in jih začel prežemati z osvobodilno in revolucionarno idejo in voljo, ko so množice same začenjale čutiti, da je to njihov človek, on pa jih je privlačil, jih organiziral za boj in revolucijo, jih v boju in revoluciji vodil in z njimi zmagoval. Ta globoka povezanost se je že tedaj morala ukoreniniti in izraziti v ljudskem reku. Besede so tedaj izrazile neko spoznanje, bile so potrditev medsebojnega neoporečnega sprejetja.

Danes je to nekaj globljega. Od trenutka, ko so Tita pred ljudstvom obrekovali in črnili, ljudstvo pa pozvali, naj ga zapusti in se mu upre, so te besede odsev narodovega spoznanja, da bi to pomenilo uničenje z revolucijo pridobljene svobode in tudi njega samega. In tako se je v teh besedah strnila ljudska modrost, se je strnilo razumevanje zgodovine zdaj in v prihodnje.

Ob šestdesetletnici maršala Tita

Veljko
Petrović

Ali poznamo v zgodovini revolucionarja, katerega osebnost bi tako skladno rasla? Spominja nas na legendarni hrastov poganjek, ki se je v svoji nežni mladosti prebijal skozi bliske in grome, si v njih nabral novih moči in se kljub zajedalcem vedno močneje in močneje zajedal s koreninami v skalnata tla. Mirno in skladno, vendar neustavljivo, je rasel in se razraščal. Svojo okolico je varoval z močnimi vejami, neprehodno goščo je iz leta v leto plemenitil z vse obilnejšim slajšim in bolj hranljivim plodom. Skopo zemljo je spreminjal v cvetoč gaj in bogat sadež.

In bolj ko je mineval čas, polnejša so bila poletja in bogatejše jeseni. Iz velikih daljav, z morja, iz gorskih višin in nepreglednih step razpoznavamo njegovo zdravo lepoto in spodbudno moč.

Revolucionarji so vsi sinovi prelomnih trenutkov v življenju naroda. Navadno zgorijo v ruševinah starega sveta v ognju, ki so ga sami zanetili, da bi pripravili tla za nov svet.

Naš Maršal je enkratna osebnost: popoln revolucionar, oblikovalec narodove prihodnosti. Njegovo osebno delo v našem prerođu vidi vsakdo, niti zgodovinski materializem mu ne more vzeti cene. Takšno vlogo lahko ima samo človek, ki ima poleg daru za študij tudi čut za opazovanje posameznosti in celote ter sposobnost, da v trenutku oceni, kdaj je potrebno poseči v trenje družbenih sil; ima tudi močno in nepopustljivo voljo, v hipu posreduje, da se misel in sklep takoj uresniči.

Lahko rečemo, da osebnost skrivnostnega ilegalca, reorganizatorja Partije, organizatorja, vodje in stratega NOB, Maršala Jugoslavije buri domišljijo naših ljudi in drugih narodov; to je osebnost ustanovitelja in organizatorja ljudskih oblasti v vstaji in po osvoboditvi, osebnost organizatorja naše poljedelske preobrazbe, našega zanesljivega in močnega krmarja skozi nevarne evrazijske in evroameriške vrtince, osebnost našega tovariša Maršala, ki ustvarja socialistično demokracijo, osebnost, ki bo osvojila vse svobodomiselnih ljudi na svetu.

Nacionalizem v kulturi

V vseh naših republikah oziroma na nacionalnih področjih posamezniki včasih izražajo zaskrbljenost zaradi nekakšne ogroženosti nacionalnih interesov. Takšni ljudje vidijo le negativne posledice raznih ukrepov naše ekonomske politike za »svoja« področja in, narobe, samo korist te politike za druga področja. Niso sposobni, da bi vsestransko in objektivno ocenili naš ekonomski razvoj v celoti, se pravi, gibanje našega ekonomskega sistema in povezanost tega gibanja z objektivnimi faktorji.

Takšni ljudje si pogosto prilaščajo pravico samozvanih »zaščitnikov« nacionalnih interesov tega ali onega našega naroda. Kadar pa si je treba prizadevati za kar največji razvoj družbenega samoupravljanja in za pravice delovnega človeka, da bi se resnični nacionalni interes do kraja neposredno izrazil, pa znajo pogostokrat pokazati, kako silno nasprotujejo temu nadaljnjemu progresivnemu razvoju sistema družbenega samoupravljanja.

Kakor je v buržoazni družbi nacionalizem v resnici samo ena izmed oblik izražanja buržoaznih razrednih interesov, tako je v naši družbi nacionalizem zvečine oblika izražanja birokratizma in raznih hegemonističnih teženj. Ko pa se ta nacionalizem že pojavi, in to celo s temi novimi karakteristikami, si stihijsko prizadeva »povezati se« s »klasičnim« buržoaznim nacionalizmom in izkoristiti njegov idejni arzenal.

Birokratska narava takega nacionalizma se najbolj kaže v tem, da si v resnici najpogosteje prizadeva s parolo »zavarovanja nacionalnih interesov« zamaskirati omenjeni odpor proti razvoju sistema družbenega samoupravljanja, proti krepitvi vloge neposrednih proizvajalcev in vseh drugih delovnih ljudi, ker sta pravilni razvoj in krepitev samoupravljanja proizvajalcev največja ovira za nacionalizem in hegemonizem vsake vrste.